

Elektron cılımiň ýürege hemişeki cılımler ýaly zyýan berýändigi ýüze çykdy

Category: Kitapcy, Medisina

написано kitapcy | 25 января, 2025

Elektron cılımiň ýürege hemişeki cılımler ýaly zyýan berýändigi ýüze çykdy ELEKTRON ÇILIMIŇ YÜREGE HEMİŞEKİ ÇILIMLER ÝALY ZYÝAN BERÝÄNDIGI ÝUZE ÇYKDY

Maglumatlara görä, elektron cılımleri yzygiderli ulanmak organizmiň gan damarlarynyň işleýşini uly möçberde bozup bilyär

Geçirilen iki täze barlagyň netijesi temmäki önumlerinkň uzak wagtlaýyn ulanylyşynyň ýürege hemişeki cılımler ýaly ýaramaz täsir edip bilýändigini ýüze çykardı.

Alymlar elektron cılımleri yzygiderlk ulanmagyň organizmiň gan damarlarynyň işleýşini uly möçberde bozup, ýurek keseli howpuny artdyrýandygyny anyklady.

Tüssäniň ýürege ýetiryän zyýanly täsiri uzak wagt bări mälímem bolsa, elektron cılımiň zyýany barada kän zat bilýän ýokdy.

Häzir ABŞ-da geçirilen barlaglar elektron cılımiň gan damarlaryna ýetiryän täsiriniň cılımiň täsiri bilen birmeňzeşdigini öñe sürýär.

Barlagçylar biri adamlar, beýlekisi syçanlar bolan iki topar boýunça barlag geçiridiler. Birinji barlagda 120 sany meýletin raýatdan gan alyndy.

Meýletinler uzak wagtlap elektron cılım çekýänlerden uzak wagtlap cılım çekýänlerden we ikisini-de çekmeýänlerden ybaratdy.

Uzak wagtlap elektron cılım çekýänler üç aýdan gowrak wagt hepdede baş gezekden köp cılım çekýänler hökmünde kesgitlendi. Öñden cılım çekýänler bolsa, günden baş gezekden köp cılım çekýän adamlara bölündi.

Soňra molekulalalaryň gan öýjuginiň gatlagyndan beýleki tarapa geçme ukybyny barlap gördüler.

Geçýän molekulanyň sany artdygyça ýürek keseliniň howpu-da artýar. Aýratynam gan damarlarynyň, öýjükleriň kadaly işläpişlemeýändigini bilmek üçin ulanylan himiki alamath azot monoksitini geçirme ukybyny-da anykladylar.

Barlagy alyp baryjy Kaliforniýa uniwersitetiniň kardiologiýa professory Mathew Springer «Adamlar boýunça geçiren barlagymyzda elektron cılımi çekmäge endik edenleriň gan damarlarynyň funksiýalarynda násazlyk bardygyny gördük, bulam olarda ýürek keseliniň yüze çykyş howpuny hasam artdyryp biler. Bu bolsa lektron cılımkeşleriň beýleki cılımkeşe meňzes gan-damar keseliniň howpuny başdan geçirip biljegini görkezýär» diýdi.

Alymlar syçanlar boýunça geçiren barlagynda ýürekträki zyýanly täsiri duruzmagy üçin elektron cılımiň tüssesiniň düzümünde ýeke element ýokdugyny anyklady.

Professor Springer «Adamlara aýtjak zadym şu: diñe arassa howadan dem alyň we şular ýaly önümleri ullanmakdan saklanyň» diýdi.

ABŞ-nyň Ýürek, öýken we gan institutyndan (National Heart, Lung and Blood Institute) Liza Postow netijeleriň «elektron cılıme öwrenişmegiň zyýanly kardiovaskulyar täsirleri döredip biljegine ýene bir delil görkezendigini» aýtdy.

Holly Bancroft

News reporter

Holly Bancroft joined The Independent in 2021 as a general news reporter. She has had numerous front page stories – often for her on-the-ground reporting of crime stories. She was shortlisted for Young Journalist of the year in 2019 at the National Press Awards and New Journalist of the year at the British Journalism Awards in the same year. She is interested in running long-term investigations as well as covering day-to-day news.

thespotlight.co.uk

Holli BANKROFT.

28.10.2022 ý. Medisina